

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het ‘revolverend fonds particuliere woningverbetering’ van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding en doel

Actualisatie klimaatbeleid

In 2011 is het klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 – 2014 vastgesteld. In de afgelopen periode is gewerkt aan de uitvoering van het plan. In de notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt zijn de resultaten beschreven die zijn bereikt. De opgaven en doelstellingen zijn benoemd. Vervolgens zijn de speerpunten voor de komende planperiode verwoord.

In het coalitieakkoord van april 2014 worden ambities, doelstellingen uitgesproken met betrekking tot klimaatbeleid.

Het doel van de notitie is om voor de komende planperiode 2017 – 2020 te komen tot een actieplan om de doelstellingen van de gemeente Oldambt met betrekking tot de CO2 reductiedoelstellingen te gaan realiseren.

Duurzaamheidsfonds

Uw raad heeft in een motie de wens uitgesproken onderzoek te laten doen naar de mogelijkheden voor het instellen van een gemeentelijk duurzaamheidsfonds. De bestaande particuliere woningvoorraad moet worden verduurzaamd als onderdeel van de ambitie om de CO2 uitstoot terug te dringen. Een lening onder gunstige voorwaarden zal mensen aansporen om renovaties aan hun woningen uit te voeren.

Dit raadsvoorstel heeft tot doel het geactualiseerd klimaatbeleid gemeente Oldambt vast te stellen en een besluit te nemen over het instellen van een duurzaamheidsfonds.

Argumenten

De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt is een weergave van het te voeren klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020.

Met de voorliggende actualisatie wordt:

Datum commissievergadering
16 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en
duurzaamheidsfonds

Portefeuillehouder
Ricky van den Aker

Contactpersoon
Roelof Eilders

Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985

- invulling gegeven aan de keuze hoe de gemeente het huidige klimaatbeleid voortzet;
- bijgedragen aan de nationale afspraken om klimaatverandering aan te pakken;
- bijgedragen aan ontwikkeling en toepassing van duurzame energietechnieken zodat ingespeeld wordt op de steeds kleiner wordende voorraad aan fossiele brandstoffen.

Met energiebesparing en toepassing van duurzame energie wordt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderd en daarmee de uitstoot van CO₂.

Bij de uitwerking van het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt komen de volgende onderdelen aan bod:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen;
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

Wij willen een 'actieve' gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. Het doel is een reductie van de CO₂-uitstoot te realiseren middels haalbare en concrete maatregelen. Gekozen wordt voor een actieve houding ten opzichte van energiebesparing op meerdere gebieden. Daarbij wordt het klimaatbeleid niet alleen gezien vanuit de eigen organisatie, maar wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor en door de gehele gemeenschap van Oldambt, zoals het bedrijfsleven, particuliere woningeigenaren en corporaties.

Bij het kiezen van projecten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt wordt belang gehecht aan het volgende:

- de aandacht ligt bij zaken die er voor het klimaat daadwerkelijk toe doen;
- het klimaatbeleid is er voor en door de gemeente én de gemeenschap van Oldambt;
- belanghebbenden worden direct betrokken bij de vorming en uitvoering van dit beleid;
- de focus ligt meer op de lusten van klimaatbeleid dan op de lasten (m.a.w. we kiezen méér voor het stimuleren en belonen van goed 'klimaatgedrag', dan voor het bestraffen van fout 'klimaatgedrag');
- de gekozen maatregelen zijn concreet, haalbaar en betaalbaar;
- de gemeente Oldambt hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Daar waar samenwerking tot een effectiever of efficiënter klimaatbeleid kan leiden, wordt gekozen voor samenwerking;
- daar waar mogelijk worden initiatieven geïnitieerd en gestimuleerd.

Speerpunten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020 zijn:

- duurzame ontwikkeling van de eigen organisatie;
- vergroten duurzame energieopties binnen de gemeente. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Hieraan wordt zowel passief bijgedragen: voorlichting, faciliteren en stimuleren, als ook actief zelf investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie, landschappelijk in te passen kleine windmolens behoren wel tot de mogelijkheden;
- meewerken aan en stimuleren van energiebesparing en duurzame energietoepassingen voor particulieren en verenigingen/ instellingen (onderzoek mogelijke subsidieverstrekking);
- communicatie: voorlichting en informatieverstrekking.

Om het klimaatbeleid in de gemeente gestalte te geven en de ambities waar te maken zijn financiële middelen noodzakelijk. Echter investeren aan de voorkant levert milieuwinst op aan de achterkant. Om uitvoering te kunnen geven aan klimaatbeleid wordt structureel een bedrag van € 50.000 begroot per jaar en een eenmalige investering voorgesteld van € 114.000. Het jaarlijks begrote bedrag van € 50.000 is reeds opgenomen in de begrotingsvoorstellen.

Duurzaamheidsfonds

Algemeen

In de gemeente staan circa 18.000 woningen, waarvan 61% koopwoningen, 28% sociale huurwoningen en 11% particuliere huurwoningen. Op dit moment heeft circa 50% van de woningvoorraad in de gemeente een (indicatief) energielabel van A, B of C. Dit betekent dat meer dan helft van de bestaande woningen nog energetisch sterk te verbeteren zijn. Stimuleren, informeren en verleiden kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het energiezuiniger maken van woningen.

Een mogelijkheid om particuliere eigenaren te stimuleren is het verstrekken van (duurzaamheids)leningen onder gunstige voorwaarden.

Raadsvoorstel

Wat is een duurzaamheidslening?

Een duurzaamheidslening is een aantrekkelijke lening met een lage rente voor particuliere woningbezitters. De lening is gericht op het energiezuinig maken van de bestaande woningvoorraad. Particulieren kunnen tegen gunstige voorwaarden, zoals een lage rente, geld lenen voor het energiezuinig maken van hun woning. De gemeente kan de duurzaamheidslening inzetten om klimaatdoelstellingen te verwezenlijken. Eigen woningbezitters krijgen door deze maatregelen een energiezuiniger huis waardoor de energielasten dalen. Voor hen vallen de lasten van de duurzaamheidslening in de meeste gevallen geheel of grotendeels weg door het voordeel dat zij hebben op hun energierekening.

Welke mogelijkheden bieden zich aan?

Landelijke regeling:

De rijksoverheid biedt een 'energiebespaarlening' aan. Met de lening kunnen diverse energiebesparende maatregelen worden gefinancierd. Denk aan het isoleren van de woning of de aanschaf van een HR-ketel of een zonneboiler. Ook zonnepanelen horen tot de mogelijkheden. Voorwaarde bij zonnepanelen is dat hiervoor maximaal 50% van de lening gebruikt mag worden. De andere 50% van het leenbedrag moet geïnvesteerd worden in andere maatregelen. De lening kan gebruikt worden voor 14 energiebesparende maatregelen. Het rentepercentage bedraagt 2,6%.

Gemeenten hoeven geen financiële bijdrage te leveren. Uitvoering door rijksoverheid. Er zijn geen administratieve lasten voor gemeenten.

Gemeenten hebben geen grip op de looptijd van de regeling. Er zijn beperkende voorwaarden, gemeenten kunnen geen eigen voorwaarden stellen.

Provinciale regeling

Sinds 7 juli 2016 heeft de provincie Groningen een 'revolverend fonds particuliere woningverbetering', voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen en voor financiële hulpmiddelen zoals restschuld en maatwerkoplossingen (voor schrijnende gevallen). De woningeigenaren in een gemeente kunnen gebruik maken van deze lening als de betreffende gemeente deelneemt in de regeling waarbij 50% cofinanciering is vereist.

Voordeel van aansluiting bij de provinciale regeling is, dat de regeling uitgevoerd wordt door de provincie. De administratieve lasten voor gemeenten zijn beperkt. De gemeente hoeft geen eigen verordening op te stellen en Gedeputeerde Staten geven een beschikking af inzake toewijzing van de lening.

Naast aanvragen voor leningen voor energiebesparende maatregelen kunnen ook leningen worden aangevraagd voor bijvoorbeeld verbetering woning of levensloopbestendig maken woning. De verwachting is dat het bij aanvragen veelal zal gaan om een combinatie van maatregelen (zowel verbetering als energiebesparing).

Kenmerken stimuleringslening provincie Groningen.

- Het bedrag van de lening is in overeenstemming met het bedrag dat door de provincie en gemeente is geaccordeerd.
- De hoofdsom van de stimuleringslening bedraagt niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 25.000,- (inclusief BTW).
- De looptijd van de stimuleringslening bedraagt (maximaal) 15 jaar.
- Het rentepercentage wordt door SVn vastgesteld op het moment van het sluiten van de leenovereenkomst. Het actuele rentepercentage is 1,6%.
- De rente staat gedurende de gehele looptijd vast.
- De lening moet worden afgelost in overeenstemming met de betreffende productspecificaties.
- Van de lening wordt een overeenkomst opgemaakt.

Het bedrag dat de gemeente moet inbrengen in het revolverend fonds wordt door de provincie verdubbeld. Indien de gemeente een bedrag van € 150.000,- bijdraagt komt er totaal € 300.000,- beschikbaar voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Gemeentelijke duurzaamheidslening

SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) biedt een duurzaamheidslening aan, waarbij de deelnemende gemeente een aantal (rand)voorwaarden zelf kan bepalen.

Een SVn Duurzaamheidslening biedt gemeenten een eenvoudig en verantwoord financieringsinstrument om particuliere eigenaren te stimuleren energiebesparende maatregelen aan de eigen woning te treffen.

De gemeente stelt eerst vast voor welke particuliere woningen de lening bedoeld is. Hiertoe kan eventueel een maximale WOZ-waarde worden vastgesteld en een leeftijdsgrens voor woningen. De uiteindelijke hoogte van de hoofdsom van de duurzaamheidslening wordt door de gemeente vastgesteld, voorwaarde van SVn is dat de hoofdsom van de duurzaamheidslening minimaal € 2.500,- bedraagt en niet meer dan € 25.000,-. Ook bepaalt de gemeente welke energiebesparende maatregelen in aanmerking komen voor financiering. De voorgestelde duurzaamheidslening is een annuïteitenlening en heeft een looptijd van 10 jaar voor bedragen tot € 7.500,- en een looptijd van 15 jaar voor grotere bedragen. Het actuele rentepercentage bedraagt 1,6%.. Uw raad dient een verordening vast te stellen.

Het geleende bedrag wordt in een bouwkrediet gestort en kan altijd (geheel of gedeeltelijk) boetevrij worden afgelost.

De financiële toets die bepaalt of iemand daadwerkelijk in aanmerking komt voor de lening en het verstrekken van de lening wordt door SVn verzorgd. SVn toetst of de aanvrager voldoende kredietwaardig is.

Voordeel is dat de gemeente middels een verordening eigen voorwaarden kan opstellen voor het verstrekken van de leningen.

Een duurzaamheidslening heeft meerdere positieve effecten op de samenleving in de gemeente Oldambt. In vergelijking met de landelijke regeling is de gemeentelijke duurzaamheidslening af te sluiten onder meer gunstige voorwaarden waardoor je als gemeente nog een extra stimulans biedt.

Positieve effecten van een duurzaamheidslening zijn onder andere:

- Besparing van energie (doelstelling van dit college);
- Vermindering van uitstoot van de CO₂;
- Stimulerend effect op de lokale economie;
- Verbetering van de bestaande particuliere woningen binnen de gemeente (doelstelling van de gemeente).

Nadeel is dat de administratieve lasten in verhouding tot de landelijke en provinciale regeling hoger zijn. Het bedrag in het revolverend fonds wordt alleen door de gemeente gestort.

Beoogd effect

Particuliere huiseigenaren met behulp van de mogelijkheid van een laagrentende lening over de streep trekken om energiebesparende maatregelen in en aan de eigen woning te treffen.

Advies

Gezien de voordelen die de provinciale regeling geeft adviseren wij deel te nemen in het "revolverend fonds particuliere woningverbetering" van de provincie Groningen. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan de wens om particuliere woningbezitters in de gemeente Oldambt de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van een lening onder gunstige voorwaarden voor het verduurzamen van hun woning. Tevens kunnen particuliere woningbezitters de lening aanwenden om hun woning te verbeteren en levensloopbestendig te maken.

Door deelname in het provinciale fonds wordt de gemeentelijke bijdrage door de provincie verdubbeld waardoor meer leningen kunnen worden afgesloten.

Financiën

Om deel te nemen in de provinciale regeling "revolverend fonds particuliere woningverbetering" adviseren wij een bedrag van € 150.000,- uit de algemene reserve beschikbaar te stellen. De leningen worden zoals vermeld terugbetaald. De aflossingen komen weer terug in het revolverend fonds en is zo weer aan te wenden voor nieuw te verstrekken leningen. De gemeente blijft de beschikking houden over het door de gemeente ingebrachte bedrag in het fonds.

Voordeel van deelname in het provinciale fonds dat totaal € 300.000,- beschikbaar komt voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Raadsvoorstel

Met dit bedrag kunnen naar verwachting circa 40 leningen verstrekt worden. De verwachting is dat het bedrag voorlopig toereikend zal zijn.
Om te beoordelen of het beschikbaar te stellen bedrag voldoende is wordt jaarlijks geëvalueerd en op basis van de uitkomsten van de evaluatie geadviseerd over bijvoorbeeld eventuele aanvulling bedragen.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Actualisatie klimaatbeleid

De gemeente heeft een beperkte invloed op de te behalen resultaten met betrekking tot de reductiedoelstellingen voor bijvoorbeeld CO₂. Wij zijn afhankelijk van vele partners en ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds

Financieel risico voor de gemeente

Aan het verstrekken van een Duurzaamheidslening zit in principe een financieel risico. Het zou kunnen dat de woningeigenaar de rente en aflossing in de toekomst niet (meer) kan betalen.

Dat risico is echter beperkt. Het SVn toetst immers vooraf de kredietwaardigheid van de aanvrager.

Kanttekeningen:

Is dit wel een gemeentelijke taak?

Commerciële partijen bieden dergelijk lening niet aan voor met name investeringen voor het verduurzamen van de woning. Een alternatief kan zijn het zelf aanbieden van een duurzaamheidslening. SVn heeft om die reden een dergelijke lening opgezet en faciliteert gemeenten bij de uitvoering hiervan.

SVn is een fondsenbeheerder met als doel om de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en maatschappelijk vastgoed te verbeteren, daar waar de commerciële banken het niet doen. Daarnaast is een van de kenmerken en tevens het bestaansrecht van SVn dat zij gemeenten, provincies en rijk helpen met financiële regelingen waar de markt faalt. Dat betekent eveneens onverkort dat wanneer de markt het wel op zou pakken met een vergelijkbare regeling die werkt, SVn waarschijnlijk stopt met een regeling.

Integrale consequenties

Actualisatie klimaatbeleid

De uitvoering van het klimaatbeleid raakt vele beleidsterreinen. Het is van belang dat bij het maken van keuzes per beleidsterrein een integrale afweging wordt gemaakt waarbij de klimaatdoelstellingen van de gemeente onderdeel uitmaken.

Omgevingsvisie

De gemeente Oldambt is voornemens een Omgevingsvisie op te stellen. Op 12 april 2016 hebben wij ingestemd met het projectvoorstel "opstellen Omgevingsvisie". In de Omgevingsvisie vindt een integrale afweging plaats van alle ruimtelijke aspecten die van belang zijn voor de fysieke leefomgeving. Een aantal ambities, doelstellingen en acties uit het klimaatbeleidsplan hebben ruimtelijke consequenties en dienen een plek te krijgen in de omgevingsvisie. Een uiteindelijke vastgestelde Omgevingsvisie van de gemeente Oldambt is voorzien in de loop van 2017. Gestreefd wordt naar een beknopte Omgevingsvisie waarin hoofdlijnen van het beleid worden geïntegreerd en geformuleerd zonder dat bestaand beleid wordt overschreven. U heeft in oktober 2016 ingestemd met de startnotitie voor het opstellen van een Omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie wordt in samenspraak met de stakeholders opgesteld. Er zullen verschillende momenten van participatie worden toegepast. De stakeholders zullen actief betrokken worden.

De Omgevingswet kent verschillende instrumenten voor beleidsontwikkeling. Een "programma" is één van deze instrumenten. In een programma formuleert de overheid maatregelen voor een aspect van de leefomgeving of voor een bepaald gebied. Een programma is, anders dan bijvoorbeeld een omgevingsvisie, uitvoeringsgericht. Dat wil zeggen dat in een programma concrete uitvoering wordt gegeven aan beleidsdoelen door middel van sectorale of gebiedsgerichte maatregelen.

De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt 2017 – 2020 is feitelijk zo'n programma.

Communicatie en burgerparticipatie

Actualisatie klimaatbeleid

Er is in oktober 2015 een bijeenkomst georganiseerd voor bedrijven en inwoners waar informatie is gegeven over de acties en projecten in de gemeente. Naar aanleiding van een aantal thema's is van gedachten gewisseld en is er input verkregen. Een van de uitkomsten is dat een aantal deelnemers van de bijeenkomst bereid is om deel te nemen in een klankbordgroep in de uitvoeringsfase.

Milieudoelen kunnen niet worden bereikt zonder steun en draagvlak onder inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Van belang is alle partijen voldoende te betrekken en rekening te houden met de wensen en behoeften van alle partijen. Alleen zo kan het beleid succesvol worden uitgevoerd. De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020) wordt als kader gebruikt om met de belangenorganisaties dorpen en wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan. De resultaten worden onder anderen verwerkt in de omgevingsvisie. De gemeenteraad zal van de voortgang op de hoogte worden gesteld en worden betrokken bij de uitwerking van de resultaten van de overleggen.

De voortgang van de acties en projecten ten behoeve van de uitvoering van het gemeentelijke klimaatbeleid wordt periodiek gerapporteerd aan de raad. Dit gebeurt in ieder geval middels de reguliere informerende bestuursrapportages (IBR's). Indien daar aanleiding toe is wordt op een ander moment gerapporteerd over de voortgang of ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds

Na uw besluit zal de leningsmogelijkheid breed kenbaar worden gemaakt.

Vervolg

Duurzaamheidsfonds

Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden over het gebruik van de regeling.

Bijlagen

Bijlage A: notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020):

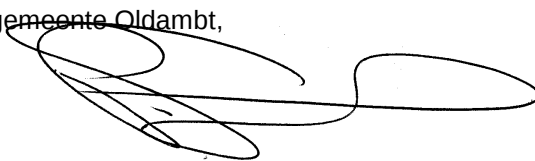
Bijlage B: Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt (2011 – 2014).

Winschoten, 15 november 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2016,

Besluit

- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en
duurzaamheidsfonds

Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985